

Een slecht plan

Blog op website van Pensioenfonds Zorg en Welzijn van 21 juni 2013

Doordat we gemiddeld steeds ouder worden, genieten we ook steeds langer van pensioen. Om dat betaalbaar te houden, wil het kabinet dat we allemaal langer doorwerken. Bovendien moet er vanwege de aanhoudende economische crisis fors bezuinigd worden. Snijden in de belastingvrije pensioenpremies levert de overheid veel extra belastinginkomsten op, dus dat is voor het kabinet aantrekkelijk.

Daarom is het kabinet van plan de opbouw van pensioen te verlagen tot maximaal 1,75% van de pensioengrondslag [\[1\]](#) per jaar. Bovendien is het plan om belastingvrije pensioenopbouw onmogelijk te maken boven een inkomensgrens van 100.000 euro. De maatregelen van het kabinet betekenen hogere belastinginkomsten én ze zorgen ervoor dat we wat langer moeten doorwerken voor hetzelfde pensioen. Op het eerste gezicht klinkt dat misschien verstandig, maar ik vind het slechte voorstellen. Daar heb ik een aantal argumenten voor. Ik noem er hier drie.

Uitgeven of sparen?

Als de pensioenopbouw omlaag gaat en inkomens boven honderduizend euro niet langer belastingvrij pensioen kunnen opbouwen, is er mogelijk minder premie nodig. Voor werknemers (en werkgevers) die premie betalen, lijkt dat goed nieuws. Het zou betekenen dat er meer van het salaris overblijft. Dan krijgt de overheid meer loonbelasting binnen. Én mensen gaan meer uitgeven, waardoor de economie wordt gestimuleerd, zo hoopt het kabinet.

Dat laatste is echter nog maar de vraag. In deze onzekere tijden zetten mensen misschien liever wat geld opzij dan het uit te geven. Zeker als je minder pensioen gaat opbouwen, is werken aan een appeltje voor de dorst een goed idee. Ik twijfel dus aan het effect waar het kabinet op hoopt.

Achterstand inlopen of premie omlaag?

Een tweede argument gaat over de premieverlaging zelf. Ik vraag me af of dat op dit moment een goed idee is. Bijna alle pensioenfondsen hebben de pensioenen de afgelopen jaren niet kunnen verhogen. Bij PFZW is de achterstand, ten opzichte van onze ambitie om de pensioenen mee te laten groeien met de lonen, inmiddels 11%. Dat is een hoop geld dat gepensioneerden moeten missen. En ook werkenden missen die 11%, want ook hun pensioen loopt achter.

Voordat we premies gaan verlagen, zou het een goed idee kunnen zijn eerst die achterstand in te lopen. Daarvan profiteert iedereen, al gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat ouderen er het meest aan hebben. Maar zij hebben dan ook minder tijd over om te wachten op betere tijden.

Positie van jongeren

Mijn derde argument heeft te maken met de positie van jongeren. Het is een wat ingewikkeld verhaal, maar doordat jong en oud dezelfde premie betalen, betalen jongeren in het huidige systeem meer dan ze opbouwen. Wie halverwege de veertig of ouder is, bouwt juist meer pensioen op dan waarvoor wordt betaald.

Als je je hele werkzame leven bij een pensioenfonds zit (of bij verschillende fondsen), komt het allemaal op zijn pootjes terecht. Want aan het einde van de rit levert het voor iedereen een stuk meer op dan je hebt ingelegd. Maar als de pensioenpremie straks niet wordt verlaagd terwijl de jaarlijkse opbouw van pensioen wel omlaag gaat, betalen de jonge werkenden meer voor minder. Dat is voor hen onaantrekkelijk.

Daarmee is het dilemma voor het pensioenfondsbestuur geschetst: óf de premie verlagen, wat aantrekkelijk lijkt voor de jongere werknemer. Óf de premie niet verlagen en de achterstand inlopen, wat aantrekkelijker is voor de 45-plusser.

Onzekerheden

PFZW zit middenin het proces om te komen tot een nieuwe toekomstbestendige pensioenregeling. Echt vaart maken kunnen we nog niet, want politiek Den Haag moet nog een aantal belangrijke knopen doorhakken. Nu komt daar nieuwe onzekerheid bij door de plannen om de pensioenopbouw te verlagen.

De werknemers en werkgevers in het bestuur van PFZW staan straks hoe dan ook voor een lastige afweging. Er moeten verstandige keuzes worden gemaakt, in het belang van alle betrokkenen. Dan helpt het niet als nu al door sommige partijen in de Tweede Kamer wordt bedreigd met een verplichte daling van de pensioenpremies. Ook een oproep tot het vrolijk uitgeven van uitgespaarde pensioenpremies om de economie aan de praat te krijgen, zoals De Nederlandsche Bank onlangs deed, draagt weinig bij aan een goede discussie over de toekomst van ons pensioen. Al die opeenvolgende plannen maken het in iedere geval steeds lastiger uit te leggen aan de mensen over wie het zou moeten gaan: de werknemers en gepensioneerden in Nederland.

Peter Borgdorff
Directeur PFZW

[1] De pensioengrondslag is het deel van je salaris waarover je pensioen opbouwt. Niet over het hele salaris wordt pensioen opgebouwd. Dat is niet nodig, omdat iedereen naast een aanvullend pensioen via de werkgever ook nog een AOW-uitkering van de overheid ontvangt.